

Lluís Magriñà: “Estimant la gent, la gent canvia”

Dv, 11/05/2018 per Catalunya Religió

(Laura Mor -CR) “Quan una cosa la veig clara, hi vaig”. Sense por. Així practica el discerniment el jesuïta Lluís Magriñà: “Quan he de prendre una decisió, no penso si em fa por; sinó que penso si aquella decisió em dona pau o no me'n dona”. Amb aquesta entrevista iniciem '[La Sèrie dels ex](#)' i descobrim aquí un religiós que a la vida ha hagut de prendre moltes decisions que han afectat a tercers. Qui va ser l'últim provincial dels jesuïtes a Catalunya, avui es fa càrrec de la Cova de Manresa. La descriu com a “casa internacional”.

Lluís Magriñà i Veciana va néixer a Barcelona l'any 1946. Li costa recordar capítols vitals on hagi tingut por: “Potser un parell de vegades, amb els refugiats, vaig pensar que em mataben, però me'n vaig sortir!”, diu i riu divertit. Es torna a posar seriós i reconeix que la por paralitza moltes persones. I fa un apunt en els textos evangèlics: “Fixa't la quantitat de vegades que surt el 'no tingueu por'”.

“El pare i la mare eren persones de fe, no eren gens beats, de rosaris i coses d'aquestes, però anaven a missa cada diumenge”. Llavors eren sis germans, dues noies i quatre nois -el gran, que també era jesuïta, va morir d'accident de moto quan encara era jove a Bolívia-. En Lluís és el quart.

“A la família no hi havia cap tradició de capellans i monges”, apunta. Però als pares els va agradar la formació que oferien als jesuïtes. “No s'ho pensaven que això podia acabar així”, diu rient. Van donar-li total llibertat: “Heu de fer la vostra vida”. Un tarannà obert que també vivien a casa, on sempre hi tenien convidats.

Servir millor els altres

Al llarg de la seva vida s'ha dedicat sobretot a dirigir i gestionar projectes. Una funció molt lligada a l'acompanyament personal i d'equips. Més enllà de si un encàrrec li agradava o no, sempre s'ha preguntat: “Això que estic fent, serveix o no serveix a les persones?”. Com a motor hi té “l'estimació a les persones”.

“He tingut experiències en què estimant la gent, la gent canvia”. Una experiència de reconciliació que li ha transmès una certesa: “L'amor és més fort que el rebutj”. Ho veu primer en el “Jesús estimava la gent i no els rebutjava: rebutjava el pecat, però no el pecador”. Però com hi arriba? Magriñà ens explica els moments clau del seu procés vital i espiritual.

Primera fita: recés d'escola a Manresa

Van ser tres dies, a la mateixa Cova de Sant Ignasi. Hi va anar com alumne del Col·legi Sant Ignasi, -avui Jesuïtes Sarrià. Recorda com un flaix: “Pam, no t'ho esperes i sents que el Senyor et crida”. I, d'acord a la manera de fer ignasiana, hi afegeix: “Deixes passar un temps, i veus que es confirma”.

A casa l'empenyien a fer econòmiques. El pare tenia una fàbrica i esperava que algun dels fills agafaria la responsabilitat. Però va acabar venent el negoci. El pare es preguntava “d'on havien sortit” els fills: dues germanes infermeres, dos jesuïtes i dos metges. I ell li responia “això us ho heu de preguntar tu i la mare”. Els havien transmès la vocació de servei i la solidaritat.

En el moment de triar estudis se sentia “cridat a una vivència espiritual”. Dubtava entre fer-se jesuïta o monjo de Montserrat –“el meu besavi va ser escultor de Montserrat”-. Acabaria fent el noviciat dels jesuïtes a la Cova. “Els exercicis de Sant Ignasi expliquen que hi ha moments d'elecció que són secs; el meu moment va ser així, pam!”. Magriñà no va fer ni dafos ni llistes de pros i contres. “I encara estic aquí”.

Segona fita: estiu a Algèria

Estudiava la carrera de filosofia i un professor que era historiador el va cridar perquè l'ajudés en un llibre sobre relacions entre Granada i Tunis. “En acabar la feina em va dir que agafés el tren per anar a Alger i després d'allí podria anar en vaixell fins a Barcelona”. “Quan vam entrar a Algèria, cada cop que el tren s'aturava a les estacions hi havia com tres-centes o quatre-centes persones agafant el que la gent tirava per les finestres, un tros de pa que havia sobrat, monedes...”.

Aquella imatge que equiparava les persones als animals el va colpir. “No pot ser, alguna cosa no funciona”. I va pensar: “Tu què pots fer davant d'aquesta realitat?”. Va demanar llavors d'anar al Txad, amb uns companys jesuïtes. El van fer esperar un any per allò de “madurar la decisió”.

Tercera fita: el Txad

Entre 1972 i 1974 va fer un exercici d'autoconeixement i de llibertat. “Aquí la gent sempre té expectatives sobre tu; però fora t'adones de qui ets perquè no tens cap pressió exterior”. La recorda com una etapa “molt feliç”. Va viure en un poblet de dos-cents habitants al sud del país, en una cabana de fang. Sense publicitat, amb un correu molt esporàdic, en tot el país hi havia 200 quilòmetres de carretera asfaltada. “Anava sense rellotge perquè se'm va espatllar”, comenta. En definitiva, diu: “Vaig descobrir el cel a la terra”.

Durant tres mesos es va capbussar en el parlar del lloc. De dia gravava les converses i quan enfosquia estudiava la gramàtica de la llengua m'bay. En la trobada amb l'entorn i les persones va aprendre a escolar. “Tenies converses amb

molta profunditat perquè escoltaves. Aquí hem perdut l'hàbit d'escoltar”.

El pas pels Estats Units

Després d'aquells anys, va estudiar teologia i es va ordenar. Li van demanar que estudiés què es podia fer en educació al Txad. El país s'havia independitzat, però mantenia la pauta rebuda com a colònia. “Estudiaven els rius de França!”, recorda contrariat. I amb aquest interès va rebre una beca d'educació comparada a la Chicago University. “Em van acceptar perquè havia estat dos anys al Txad”.

Lavors ja era capellà. Els caps de setmana ajudava a dir missa en una comunitat amb mil famílies llatines. El 50% eren mexicans. “Vaig conèixer la problemàtica dels llatinoamericans i també la societat americana”. Es lamenta que “tots els valors eren money, money, money”. Un poder i prestigi, assenyala, com el que avui encarna el president dels Estats Units. “És ben trist”.

La guerra civil al Txad

Amb la maleta carregada de propostes se'n torna al Txad. La idea era “aplicar per experiència” en una societat que tenia “una memòria increïble fruit de la tradició oral”. Però va esclatar el conflicte: “Amb la guerra civil vaig descobrir l'animal que portem tots dintre, del que som capaços quan perdem el cap”, lamenta amb un to greu.

En acabar la guerra, Magriñà va emmalaltir. “El país va quedar desfet i a mi van baixar les defenses psicològiques”. Va agafar amebes. La malaltia el va deixar amb 35 quilos. “O te'n vas o si et quedes, t'enterrem”, li va dir el metge. El van operar a Barcelona i li van prescriure dos o tres anys d'estabilitat.

“Créixer per ajudar més gent”

Un període que va aprofitar per dinamitzar l'Oficina Missió i Desenvolupament que la Companyia. Servia per donar suport als jesuïtes en missió a Bolívia, Paraguai, Índia i Txad. “Tenir una oficina com aquesta només per jesuïtes no em sembla just”, va comentar al cap de dos anys de treballar-hi. “Pot créixer una mica i ajudar molta més gent”, va intuir. I així va néixer Intermon.

Després de diverses etapes en el si de l'entitat, avui el provincial dels jesuïtes encara nomena un 40% del seu patronat. A Intermon Magriñà s'hi dedica durant 15 anys. Un temps en què va fer molts llaços amb la resta d'ONGs a l'Estat i també amb la Unió Europea.

La intuïció d'Arrupe: els refugiats

Amb la visita del superior **Pedro Arrupe** a Catalunya, Magriñà coneix la proposta de crear el Servei Jesuïta als Refugiats, l'SJR. “Quina intuïció va tenir Arrupe, de veure el problema que venia”. S'hi suma de seguida. I treballa en qüestions educatives al Congo, amb els qui fugien del conflicte a Ruanda. Dos milions de refugiats. En tres mesos van oferir escola a 28.000 alumnes. Fins que els utus van atacar als tutsis. El genocidi va impossibilitar la seva feina i va haver de marxar.

De retorn a Catalunya, el provincial d'aquell moment, **Jesús Renau**, li va demanar que es fes càrrec de les escoles a casa nostra. Ell li va contestar: “Hem de coordinar esforços, millorar la pedagogia, que els professors puguin anar d'un

costat a l'altre". La visió que va tenir responia a l'objectiu de "millorar esforços i compartir aprenentatges". Així va néixer Jesuïtes Educació, que rebria forma jurídica de Fundació Pia a l'Estat Vaticà.

Kolvenbach: "un mestre excel·lent"

Però el superior general de seguida el va cridar a dirigir el Servei de Jesuïtes als Refugiats. Fins el novembre de 2007 es dedicaria a aquest projecte internacional. Hi va entrar amb una recança: "Jo no sóc un home polític; sóc directe, les coses les dic com les penso". Però l'holandès **Peter-Hans Kolvenbach**, [general dels jesuïtes](#) (1983-2008), va dir que l'ajudaria.

"Vaig tenir un mestre excel·lent", reconeix. Amb Kolvenbach compartien una conversa mensual de trenta minuts. "Si no arriba a ser jesuïta, hauria pogut ser president de les Nacions Unides", li va dir Magriñà en una de les trobades. En destaca la memòria, l'acollida personal i la capacitat de generar confiança.

"El JRS va créixer moltíssim perquè també hi havia moltes més necessitats". Durant el seu mandant (2000-2007), l'equip passa de 300 a 1.500 persones, amb presència a 56 països. En aquell temps va veure que convenia dedicar-se als refugiats que s'estaven en les ciutats, on la situació era més precària i complexa que no pas als camps. Però no volia condicionar el servei ni perjudicar els refugiats. Va proposar relleu i va marxar. Era el mes de desembre.

L'últim provincial de Catalunya

Al gener aniria a la Congregació General, amb **Pere Borràs**. "Allí em van nomenar el seu successor". Provincial a Catalunya durant sis anys (2008-2014), va dedicar-se sobretot al seguiment dels companys i a les reunions mensuals amb els cinc provincials d'Espanya. Camí cap a una nova estructura que es resoldria amb la unificació de les províncies i les noves plataformes locals i territorials.

"Era portar un govern a dues velocitats: la província aquí i veure allà com s'integraria en el conjunt". Valoració? "Penso que ha sortit prou bé". Com a anècdota recorda com "el general d'aquell moment, Adolfo Nicolás, que parlava català perfectament", i li va dir, "si vosaltres creieu que heu de mantenir-vos com a província, parlem-ne, tot és defensable".

La internacionalització de La Cova

El 2014, en acabar el mandat, li van proposar dirigir la [Cova Sant Ignasi de Manresa](#). Amb l'SJR havia conegut mig món. "Avui aquí tenim 36 persones que estan fent un curs d'immersió ignasiana. Són de 19 països diferents, però els conec tots". Un factor que li dona qualitat a l'escolta. "Quan acompanyes exercicis, si saps des d'on parla, és totalment diferent".

És el superior de la comunitat de jesuïtes de La Cova de Manresa. "Som set i molt ben avinguts". Magriñà assumeix un gruix important de tasques de gestió i li agradaria tenir més temps per acompanyar més gent a fer els Exercicis Espirituals en la vida diària. "Però com que algú ha de fer aquesta feina jo aplico allò que deia **Sant Ignasi**: 'En tot, servir i estimar'". Amb aquesta dedicació busca "que la casa funcioni i la gent s'hi trobi bé".

Quan li van oferir dirigir la cova va pensar en la seva experiència internacional,

però també en acompanyament personal i en el seu moment vital: “No tinc 40 o 50 anys per anar-me'n altre cop a treballar a l'Àfrica”. Aquí no se sent pas tancat en una cova. Al contrari. Quan era provincial ja va promoure la internacionalització de l'espai com a Centre Internacional d'Espiritualitat. “No podem només quedar-nos amb el català perquè el món és molt més gran”. Roda el món i torna al Born.

Per acabar l'entrevista ens comenta un quadre de **Pablo Picasso** sobre la pau, que té al despatx. Un procés col·lectiu, en construcció: